

Bibliografski opis

LEMNIUS, Levinus

Levini Lemnii medici Zirizæi Occulta naturæ miracula, ac varia rerum documenta, probabili ratione atque artifice coniectura duobus libris explicata, quæ studioso avidoq; Lectori non tam usui sunt futura, quàm oblectamento. - Antverpiæ : apud Guilielmum Simonem, 1559. - [16], 192 f. ; 8°

Sorodni elektronski vir:

<http://www2.arnes.si/~kppomm/cinquecento/lemnus.pdf>. - Signature: [A] 8, a 8, A-& 8. - Kolofon: Absolutum Antverpia Guilielmi Simonis impendio in officina Agidii Copenii Diestii, anno 1559 Ioan. Bapt. vigilia. - Kazalo. - Na nasl. strani Zapis: Ant ij Zacharia: POMPI. - Na nasl. strani zapis: V A Tramburg [?] 1560: POMPI. - Na prednjem prostem spojnem listu žig: Biblioteca civica Pirano: POMPI. - Na nasl. strani žig: Ufficio comunale di Pirano: POMPI

Prstni odtis (po fei): a-e- sesa o-ui ctqu 3 1559: POMPI

133

Sign.: BC 1000095
COBISS.SI-ID 277748

Bibliografske opombe

avtor Flamski zdravnik in astrolog Levinus Lemnius (1505-1568) se je rodil v Zierikzeeju v nizozemski provinci Zeeland, najprej je študiral teologijo, kasneje pa medicino pri znanem anatomu Andreasu Vesaliusu. Po besedah njegovega sodobnika Johna Deeja je bil večni raziskovalec vsega neznanega, skrivnostnega in nenavadnega. Študij je končal v Padovi leta 1525, nato pa je v rojstnem mestu opravljal zdravniški poklic. Bil je učenec in prijatelj morda največjega naravoslovca tistega časa, Konrada Gesnerja, in zoologa Remberta Dodoensa. Znan je bil tudi po eleganci in čistosti izražanja v latinščini.

vsebina Ta enciklopedija zdravilskih tehnik, receptov za pripravo zeliščnih napitkov, človeških in živalskih izrodov in okultnih pojavov je bila najbolj razširjena ljudska knjiga čudes in skrivnosti. Mnoge druge tovrstne knjige so želele bralca predvsem zabavati, Lemnius pa je hotel v vseh, tudi najmanjših in najbolj skritih pojavi dokazati božjo prisotnost in jih zaščititi pred naturalističnim pristopom »moderne znanosti«, ki je v njih odkrivala povsem naravne pojave. Njegova izjemna zbirka »mirabilij« je želela podpreti tudi takrat veljavne moralne in politične resnice v boju zoper izzivanje »božjih zakonov«, saj naj bi prav taka brezbožna dejanja ustvarjala pošastne stvaritve. Knjiga je prvič izdana leta 1559 v dveh knjigah, nato leta 1564 v štirih, izdajo l. 1567 tiska Christophe Plantin.¹

založnik William Simon (1529-1579?) je bil antwerpenski tiskar, knjigotržec in založnik. Leta 1555 je stopil v bratovščino Sv. Luke, sodeloval pa je z večimi tiskarji, predvsem s Plantinom in van Dienstom. V listinah mestnega arhiva nastopa leta 1567 kot knjigarnar, leta 1573 kot tiskar, kaže pa, da ni imel svoje tiskarne. Bil je založnik več Lemniusovih del. Delavnico je imel pod izveskom Noja.²

signet znani so trije različni signeti, vsi z istim mottom. Predstavlja človeka, ki se pred panjem otepa čebel. Podobnega, le z medvedom namesto človeka in drugim mottom, je imel Donato Fezzi, duhovnik in tiskar iz Bressanona, ki je delal tudi za Niccolòja Bevilacqua v Benetkah.³

motto Dulcia mixta malis (V vsakem dobrem je nekaj slabega)

tiskar Gielis Coppens van Diest

Fizični opis

pisna podlaga ročno izdelan papir, debelejšje vodne črte pokončne, vodni znak v zgornjem delu lista ob pregibu

številčenje, signature, register, kustosi

¹<http://dogbert.abebooks.com/servlet/SearchResults?an=LEMNIUS&imagefield.x=59&sortby=1&imagefield.y=15>

² http://cvc.cervantes.es/obref/fortuna/expo/imprenta/imprenta_s.htm#simon

³ <http://edit16.iccu.sbn.it/ima.htm>

foliacija v arabskih številkah se začne z besedilom

označbe snopičev samo z rimskimi številkami od ii-v so označeni listi prvega snopiča, drugi s črko a in listi z rimskimi številkami, nato snopiči z A-Z in &, listi pa z rimskimi številkami ii-v, označenih je prvih pet listov snopiča

vrste snopičev kvaterniji

register ni

kustosi na vseh straneh

živa pagina na vseh straneh nad besedilom

okrasi, ilustracije, signet, zapis

vrsta pisave kurziva (uvod, naslovi poglavij, citati, posvetilo, kazalo, marginalije) in antikva

inicialke okrašene inicialke

potek besedila celostransko

okrasi naslov, uvod in besedilo se zaključijo klinasto

signet založnikov signet na naslovni strani

marginalije kratka označba pripadajočega besedila, citati

rokopisne opombe na prednjem spojnem listu in med besedilom na robovih, na spodnji obrezi rokopisen zapis OCCULTA NATURA MIRACULA LEVINI MEDICI – t. i. transverzalni naslov⁴

vezava

format 15,4 X 11 cm

vezice pet vezic, od tega tri dvojne poudarjene

material platnic in prevleka platnici leseni, prevlečeni z usnjem z ornamenti v slepem tisku (alegorične podobe, rastlinski in geometrični motivi), v osrednjem delu prednje platnice črn grb z napisom VATPP(I?)

kapital kapitala

hrbet šivan, prilepljen, usnje

zapirala kovinska zaklepa (medenina) na stranskem robu se zapirata od spodaj navzgor, gibljivi deli zapirala usnjeni

ohranjenost

poškodbe na vezavi robovi usnjene prevleke platnic natrgani, v lesu poškodbe zaradi bioloških škodljivcev – insektov

poškodbe na knjižnem bloku obrabljenost, madeži zaradi vlage

izvor na prednjem prostem spojnem listu žig Biblioteca civica Pirano z oznako S 23/46, na platnici tak žig, na hrbtu nalepka Civica Biblioteca Pirano z enako oznako. Na naslovni strani podpis V A Tramburg (?) 1560 (na kar se morda nanašajo inicialke na grbu na prednji platnici – očitno je knjigo dal vezat po lastni želji kupec). Žig Ufficio comunale di Pirano na naslovni strani.

⁴ Maniaci, M.: Terminologia del libro manoscritto, str. 376.

del vodnega znaka

